

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Angelis Actibvs humanis, & Legibus

Vindalium, 1646

Sect. II. An promulgatio, & acceptatio sit necessaria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38834

lex firmitatem, & vim obligandi habeat, legitimi superioris autoritas, & imperium accedere debet. Vnde leges à Platone conscriptæ, non habent propriè rationem, & vim legum, nisi ab aliqua republica approbatæ, & constitutæ sint.

Neque refert 2. quod non rarò ij qui præsumunt multitudini, careant scientia, & prudentia, ad leges ritè stabiliendas, requisita: hinc enim non sequitur, eos careere potestate necessaria ad leges statuendas, sed tantùm illos non debere tali potestate uti, quin priùs viros prudentes, rerumque gerendarum peritia instructos, ea de re consuluerint.

SECTIO II.

An promulgatio & acceptatio sit necessaria.

CONCLUSIO I.

Romulgatio spectat ad rationem legis.) Ita docet S. Thomas eadem quæst. art. 4. & probat, quia lex aliis imponitur per modum regulæ, & mensuræ: et regula & mensura imponitur per hoc,

quòd in eorum notitiam deducitur, per promulgationem: quare promulgatio necessaria est, vt lex vim obligandi habeat. Confirmatur, quia cùm voluntas non possit ferri in incognitum, sequeretur homines obligari ad impossibile, si tenerentur legem seruare, ante sufficientem illius promulgationem.

Vbi aduertendum est 1. ex probabiliori sententia, promulgationem ipsam esse de essentia legis, quia vt supra diximus, de essentia legis est, vt subditos obliget ad opus aliquod exequendum, vel omitendum; obligare autem nequit, nisi sit promulgata.

Aduertendum 2. quòd sicut præcepta particularia non obligant, nisi priuatim patefiant; ita neque leges, quæ sunt statuta quædam publica, seu ad communitatem spectantia, nisi publicè innotescant. Vnde si quis priuata scientia cognosceret, legem aliquam statutam esse, non teneretur eam obseruare, si nondum esset promulgata.

Aduertendum. 3. vt lex obliget, non requiri quod singulis in particulari fuerit promulgata, aut in notitiam eorum venerit: est enim lex regula quædam publica, & vniuersalis quâ satis est vniuersaliter

omnibus proponi, & per accidēs est, quòd in notitiam singulorum non veniat. Unde etiam constat, non opus esse, vt legis promulgatio fiat in singulis locis, sed satis esse, si fiat in celebrioribus; cùm inde facilè in omnium notitiam venire possit.

Aduertendum 4. legem naturalem promulgari ex S. Thoma art. citato ad 1. ex hoc ipso quòd Deus eam mentibus hominum inseruit, naturaliter cognoscendam. Quod ita potest intelligi, vt in creatione hominis, lex naturalis sit ei promulgata, quoad habitum; quoad actū verò, quando primùm utitur ratione: tunc per naturalem synderesim incipit cognoscere, quid agendum, quid non agendum sit.

Porro ex omnibus huc vsque tractatis, S. Doctor prædicto art. 4. hanc legis definitionem colligit. Lex est orditio rationis, ad bonum commune, ab eo qui curam communitatis habet, promulgata; cuius omnes particulæ, iuxta iam traditas conclusiones, intelligi debent.

CONCLUSIO V. Ad valorem, & obligationem legis canonicae, aut civilis, acceptatio populi non est necessaria.) Prior pars probatur, quia cùm Pontifex non accipiat à populo potestatem ligan-

di, atque soluendi per leges, sed immediate à Christo, nulla ratio est cur putemus, eum non posse legem aliquam statuere, nisi dependenter à voluntate & approbatione populi. Confirmatur, nam iuridica illa potestas approbandi leges canonicas, non residet in populo ex iure naturæ, aut ex speciali concessione Dei, ut notum est: at neque ex voluntate Pontificis, cum fundamento careat, quod aliqui dicunt, Pontificem non condere legem, nisi sub illa conditione, si populo placuerit. Ergo dicendum est, in Pontifice esse potestatem constituendi leges Ecclesiasticas, antecedenter ad consensum populi: ita ut de facto tales leges obligent, etsi fideles eas non approbent, imò licet iis obedire renuant.

Vnde collige, eum per se loquendo peccare, qui tempore præscripto legem Pontificiam non seruat, eò quòd nondum à populo receptam esse videt. Dico, per se loquendo: nam si, verbi causa, lex statuta sine graui difficultate, obseruari non possit, non erit peccatum, contra illam agere, donec constet eam à Pontifice, talis difficultatis minimè ignaro latâ esse: qui interim cum fundamento præsumi potest, eum non intendisse subditos obligare, cum tanto eorum incommodo.

Dices, nonne non usus, seu desuetudo vim habet abrogandi legem, etiam canonicam? Ergo ut non teneantur particulares eam obseruare, sufficit quod recepta non sit. Respondeo non sequi: nam aliud est quod quo primùm tēpore vult Pontifex, ut lex seruetur, liceat eam non seruare si à populo tunc acceptata non sit: aliud, quod si lex Pontificia à populo nunquam fuit acceptata, & talis non acceptatio tanto tempore duret, quantum requiritur ut desuetudo legitimè præscripta censeatur tunc fas sit ei non obedire. Quare etsi hoc posterius verum sit, non tamen prius illud verum esse censendum est.

Posterior pars suadetur, quia cū Princeps habeat potestatem absolutam condendi leges, quo titulo dici potest, leges ab eo decretas non valere, sine consensu populi? Quod enim potestatem illam ab ipso populo acceperit, hoc nihil refert: si quidem non eam accepit cum ea limitatione, ut non posset leges statuere, dissentiente populo, aliàs non ipse esset Princeps supremus, ut supponimus, sed populum secum coregnantem haberet. Cū ergo potestatem habeat absolutam, potest leges condere, quæ obligationem inducant: siue subditi consentiant, siue non.

Confirmatur, nam experientia constat Imperatores, & Reges etiam pios, & Catholicos pœnarum impositione cogere sibi subditos, ad acceptationem & observantiam legum suarum: quis autem eiusmodi consuetudinem, tanquam malam damnare audeat? At certè esset mala, si legum firmitas & obligatio nulla esset, sine acceptatione & consensu populi: Ut summum enim posset Princeps cogere ad observantiam legum, postquam à subditis acceptatæ essent.

Vnde sequitur eos peccare, qui primi legem à Principe statutam, sine causa legitima, transgrediuntur: quod verum existimo, etiam si Princeps transgressionem sciat; nec puniat: cum enim ad talem cognitionem supponatur transgressio, hæc ab illa honestari non potest. Dico, sine causa legitima: nam si legis latæ observatio sit valde gravis, aut receptæ consuetudini repugnans, prudenter præsumi potest, Principem non intendere, ut eo casu obliget, donec mentem suam apertius declaret, ut ante dictum est.